

To Cite This Article: Şahin, V. & Kocalar, A. O. (2023). Coğrafya öğretmeni kimdir?. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 48, 68-83. <http://dx.doi.org/10.32003/igge.xxx>

COĞRAFYA ÖĞRETMENİ KİMDİR?

Who is a Geography Learner?

Vedat ŞAHİN^{ID}, Ali Osman KOCALAR^{ID}

Öz

Öğrencilerin algılarını ölçmek amacıyla son yıllarda yapılan metafor çalışmalarının arttığı görülmektedir. Bu açıdan üniversite düzeyinde eğitim alan öğrencilerin coğrafya derslerini vermekle görevli olan coğrafya öğretmenleri hakkında oluşturdukları metaforlar büyük öneme sahiptir. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik algılarının araştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 5 farklı bölümden toplam 138 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden, araştırmacı tarafından hazırlanmış ve iki kısımdan oluşan formu doldurmaları istenmiştir. İlk kısımda kişisel bilgileri içeren bölüm yer alırken ikinci kısımda coğrafya öğretmeni kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri ortaya çıkarmak amacıyla hazırlanmış olan «Coğrafya öğretmeni... gibidir; çünkü ...» cümlesindeki boşlukların tamamlaması istenmiştir. Araştırma ile elde edilen verilerin Excel ortamında anlamsal ve sayısal analizi sonucunda 5 kategori oluşturulmuştur. Bunlar; coğrafya alanı veya terimi, bilgi ve öğreticilik, meslek, rehber ve araştırmacı-yorumlayıcı şeklindedir. Araştırma sonucunda öğrencilerin en fazla harita ve dünya ile ilgili metaforlar geliştirdiği görülmüştür. Ayrıca kategoriler içinde en fazla metafor, coğrafya alanı veya bir coğrafya terimi ile olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanında coğrafya öğretmenleri için bilgi ve bilgelikle bağlantılı metaforların önemli oranda olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Metafor, coğrafya öğretmeni, üniversite öğrencisi, kavram

Abstract

In recent years, it is seen that metaphor studies aimed at measuring students' perceptions have increased. In this respect, the metaphors created by university students about geography teachers who are responsible for teaching geography lessons, are of great importance. This study was conducted to investigate the perceptions of university students towards the concept of “geography teacher”. A total of 138 students from 5 different departments participated in the study. The university students participating in the study were asked to fill out the form consisting of two parts prepared by the researcher. In the first part, there was a section containing personal information, while in the second part, the participants were asked to complete (fill in) the blanks in the sentences like “Geography teacher is like... because...”, which was prepared to reveal the mental images they had about (have regarding) the concept of geography teacher. According to the data obtained as a result of the research, 5 categories were created in the semantic and numerical analysis report in the Excel environment. These are; geography field or term, knowledge and teaching, profession, guide and researcher-interpretive. As a result of the research, it was seen that students mostly developed maps and metaphors about the world. In addition, it was concluded that the most metaphors among the categories were with the field of geography or a geography term. Additively, it has been seen that metaphors related to knowledge and wisdom are important considerably amount for geography teachers. In addition, it has been seen that metaphors related to knowledge and wisdom were found to be significant for geography teachers.

Keywords: Metaphor, geography teacher, university student, concept

* Sorumlu Yazar: Doç. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi., ✉ vsahin@nku.edu.tr

GİRİŞ

Okullarda eğitim, bir program çerçevesinde ve belirlenmiş hedefler doğrultusunda bireylere verilir. Herhangi bir alanda öğrencilere ders verme görevini üstlenmiş olan öğretmen ise günümüz eğitim sistemi içinde büyük öneme sahiptir. Öğretmen, eğitim ve öğretim sayesinde öğrencilere hayat ve meslek için gerekli tecrübe ve bilgileri aktarır. Bunlardan bir tanesi de coğrafya öğretmenleridir.

Diğer yandan kısaca kelimelerin zihinde yapmış olduğu çağrışım işlemi anlamına gelen metafor, bir kavrama ilişkin zihinlerde nasıl kurgulandığını belirlemek açısından önemlidir (Yılmaz vd., 2020). Metafor, bir kavram, nesne veya olgunun benzetme yapma yoluyla adeta yeniden resminin yapılmasıdır (Gündoğan & Ergenekon, 2019; Aladağ & Kuzgun, 2015). Bu anlamda insan düşüncesi aslen metaforiktir, karşılaştırmalar yapmak suretiyle ilerler ve betimlemelere başvurur (Richards, 1936; Machamer, 2000). Bunun yanında Black (1993) metafor için “metaforlar düşünceleri ilişkilendirmek içindir” demektedir. Bu nedenle metaforlar, soyut kavramlar ve günlük deneyimler arasında somut bağlantılar kurmamıza izin verdikleri için bilgi üretiminde çok önemlidir (Taylor & Dewsbury, 2018). Metaforlar, bireylerin yaşamış oldukları tecrübe ve algıları yansıttığı gibi (Aykaç & Çelik, 2014; Düşmezkalender & Erol, 2020), soyut kavramları insan deneyimleriyle somut hale getirip ilişkilendirerek akıl yürütme ve çıkarımlar yapmaya izin verir (Lakoff & Johnson, 2003; Dankers vd., 2019). Eğitim açısından ele alındığında ise metafor; tanıdık olmayan bir eğitsel fenomenini, olayı veya eylemi tanıdık bir şey, olay veya eylem açısından görmeye, tanımlamaya veya yorumlamaya izin verir. Örneğin “öğretmenler rehberdir, öğrenme zorlu bir savaştır, öğretmen savaşçıdır” metaforlarında olduğu gibi. Aynı şekilde bir okul “fabrika” olarak görülüyorsa, o zaman müfredat “üretim” için kılavuz, öğrenci ise “hammadde” olarak düşünülür (Botha, 2009). Görüldüğü gibi metafor, bir olgu veya sistemin temel bir özelliğini vurguladığı ölçüde ve bu temel özelliği içeren fenomeni ortaya koyduğu ölçüde onu anlamamıza yardımcı olur (Dickmeyer, 1989). Metaforlar insanların zihinlerinden geçen bilgi veya tecrübe ile oluşmuş algıları ortaya koyduklarından bir kavram üzerine algıları belirlemek için önemlidir. Bu çalışma da coğrafya öğretmenleri kavramına ilişkin üniversitede halen eğitim görmekte olan öğrencilerin düşüncelerini belirlemeye yöneliktir.

Son zamanlarda eğitim ile ilgili çok sayıda metafor çalışması yapıldığı görülmektedir. Bunlardan bazıları coğrafya kavramıyla doğrudan veya dolaylı bağlantıları olan çalışmalardır. Coğrafya kavramıyla ilgili metafor çalışmalarından bazıları Aydın'ın (2010), Çifçi'nin (2015), Öztürk'ün (2007), Geçit & Gencer'in (2013), Durmuş & Baş'ın (2016) yaptığı çalışmalardır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının coğrafya kavramına ilişkin metaforları hem Gökçe (2016) hem de Kartal & Ergün (2022) tarafından incelenmiştir. Bunların yanında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin “coğrafya” kavramına ilişkin algıları olgubilim araştırması olarak Beldağ ve Geçit (2017) tarafından yapılmıştır. Ayrıca öğretmen kavramına yönelik de farklı branşlardan çok sayıda akademik çalışma yapılmıştır. Örneğin öğretmen adaylarının öğretmen algıları hem Yılmaz vd. (2013) hem de Şaban vd. (2006) tarafından yapılmıştır. Bunlara ek olarak Aslan (2013) tarafından birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin öğretmen kavramına dair algıları metaforik olarak incelenmiştir. Kocalar & Demirkaya (2014) coğrafya öğrenmenin lise öğrencileri tarafından algıları çalışması yapılmıştır. Ancak “coğrafya öğretmeni” üzerine başlı başına bir metafor çalışması yapılmamıştır.

Bu çalışmada temel amaç olarak üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik algılarının metafor çalışması yoluyla ortaya konulmak istenmesidir. Bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi “*Üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına yönelik metaforik algıları nedir?*” olarak tanımlanmıştır. Ayrıca aşağıdaki alt problemlere de cevaplar aranmıştır;

1. Üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
2. Üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına yönelik metaforları hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?

YÖNTEM

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi içinde olgubilim deseni ile yapılmıştır. Hakkında farkında olduğumuz fakat derinlemesine bilgiye sahip olmadığımız olaylar, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli olguları inceleyen olgubilim deseni (Yıldırım & Şimşek, 2013) birçok nitel araştırmalarda kullanılmaktadır. Bireylerin bir olguları zihinlerinde nasıl anlamlandırdıkları, algıladıkları ve nasıl aktardıkları (Creswell, 2016) olgubilim deseni ile incelenmektedir. Bir olguyu anlamak için nitel veya nicel veri toplama ve sonra analiz etme prosedürü gereklidir (Khosrow-Pour, 2007). Bu çalışma verilerinin toplanmasında kaynağından ve anket kullanılarak yapılması sebebiyle birincil veri esasına göre yapılmıştır. Birincil veri, gerekli bilgilerin membaandan elde edildiği veya deneklerden toplandığı datalardır (Küçük, 2016). Elde edilen veriler sayesinde nitel dataların sayısallaştırılması ile nicel veriler elde edilebilir. Nicel araştırmalarda sayısal veriler istatistik teknikler kullanılarak analiz edilir (Yeşil, 2014). Bu çalışmada da elde edilmiş olan datalar sayısal verilere dönüştürülmüştür. Nitekim verilerin sayısallaştırılması yorumlanma açısından objektif ve nesnel bilgiler sunar (Öztürk, 2014). Diğer yandan nicel veriler, elde edilmiş şekillerine göre çeşitli ölçüm tarzları, açıklama veya tanımlar esasına dayanabilir (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2014). Sonuçta yapılan sınıflandırmalar ve gruplandırmalar ile değerlendirmeye hazır hale getirilmiş veriler analiz edilir.

Çalışma Grubu

Araştırma, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesinin 5 farklı bölümünden seçilen öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde yapılan uygulamaya 80 kız ve 58 erkek öğrenci olmak üzere toplam 138 öğrenci katılmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Çalışma grubuna ait kişisel veriler

Sınıf	Tarih		Sosyoloji		Edebiyat		Matematik		Coğrafya		Toplam
	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	
1	3	5	4	3	3	4	3	4	2	3	34
2	2	4	2	5	3	4	3	5	4	4	36
3	2	3	3	4	4	3	2	4	4	6	35
4	3	5	3	5	2	4	3	1	3	4	33
	10	17	12	17	12	15	11	14	13	17	
Toplam	27		29		27		25		30		138

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlere dağılımı Tablo 1'deki gibi şöyledir; Tarih bölümünden 27, Sosyoloji bölümünden 29, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 27, Matematik bölümünden 25 ve Coğrafya bölümünden 30 kişidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 34 tanesi birinci sınıf, 36 tanesi ikinci sınıf, 35'i üçüncü sınıf ve 33'ü dördüncü sınıftadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada, iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış form hazırlanmıştır. Bu formun birinci bölümü katılımcılara ait kişisel verileri toplamaya yönelik iken, ikinci bölümü "coğrafya öğretmeni" öncülüne benzetme yapılması için düzenlemiştir. Bu sayede öğrencilerin "coğrafya öğretmeni" kavramıyla ilgili ilk olarak akıllarına gelen düşüncelerden hareketle kurdukları benzerlikleri ya da zihinlerindeki imgelemleri yazıya aktarmaları istenmiştir. Çalışmada, katılımcılardan metafor kullanarak bir veya birkaç kelime ile "coğrafya öğretmeni... cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Ayrıca bunun altına da niçin buna benzettiğini açıklamaları için "Çünkü..." ile devam eden bir kısım verilmiş ve benzetmenin sebebini açıklamaları istenmiştir. Öğrenciler, sınıf ortamında ve bir öğretim görevlisi kontrolünde yaklaşık 15 dakika serbest bırakılmış ve tamamen kendi istekleri doğrultusunda cevaplar vermeleri sağlanmıştır. Çalışma sonunda 5 farklı kategoriye (türe) ayrılabilen 138 metafor kullanıldığı görülmüştür.

Öğrencilerin formda kullandıkları metaforlar, çalışmada veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Zira zihinlerdeki olguların ve düşüncelerin bir göstergesi, ortaya konulmuş olan verilerdir. Çünkü veriler bazı araştırma çeşitlerinin temel dataalarını oluşturur (Seyidoğlu, 2003: 36). Bu dataalar sayesinde “coğrafya öğretmeni” kavramı ile öğrencilerin kullandıkları metaforlar arasında bir bağ oluşturmak hedeflenmiştir. Bu sayede veriler kategorileştirilmiş ve analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin tabloya dönüştürülmesi, matris ve içerik olarak anlamlarına göre temsil gruplamalarına karar verildikten sonra nitel veriler nicel olarak da analiz edilebilir hale dönüştürülmüştür. Nitekim verilerin düzenlenmesi, veri tabanının ön okumasının yapılması, temaların kodlanması, düzenlenmesi ve temsil durumlarının ortaya konmasıyla bir yorumunun oluşturulmasına imkân tanır (Creswell & Poth, 2018:248). Böylece araştırma verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizinde, birbirine benzeyen kavramlar kodlar, kategoriler ve temalara göre birleştirilir, düzenlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada araştırmacılar tarafından elde edilen veriler dikkatlice okunmuş, içeriklerine göre sınıflamalar yapılmış ve sonunda değerlendirmeler yaptıktan sonra kategorilere ayrılmıştır. Bu bilgilerin daha anlaşılır olması için tablolar oluşturulmuş ve doğrudan alıntılar gerçekleştirerek yorumlamalar yapılmıştır.

BULGULAR

1. Bulgu: Üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir? sorusuna bağlı olarak elde edilen veriler sonucunda öğrencilerde oluşan metaforların frekans sayılarına göre sıralamaları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Üniversite Öğrencilerinin “Coğrafya Öğretmeni” Kavramına Yönelik Metaforları

Tarih	Türk Dili ve Edebiyatı	Matematik	Sosyoloji	Coğrafya
Anlatıcı (2)	Bilgin (2)	Bahçıvan (1)	Atanamayan (1)	Atanamayan (1)
Araştırmacı (2)	Bilim insanı (1)	Bilge (2)	Ayna (1)	Bilge-alim (2)
Betim-Tasvirici (1)	Coğrafya danışmanı (2)	Birey (1)	Bilgili (1)	Coğrafya ansiklopedisi (1)
Bilgi verici (1)	Coğrafya mentorü (1)	Coğrafi bölge (1)	Bir meslek (2)	Coğrafya sözlüğü (1)
Bilgili insan (1)	Coğrafya ustası/uzmanı (3)	Coğrafya rehberi (1)	Büyüteç (1)	Çevre-insan (2)
Çöl (1)	Dünya (4)	Dünya (3)	Coğrafya öğretici (1)	Doğa Öğretmeni (2)
Dünya (3)	Harita (2)	Öğretmen (1)	Coğrafya kitabı (1)	Dünya (2)
Emektar (1)	Kılavuz-Rehber (5)	Gezgin-Seyyah (2)	Doğa (2)	Harita/Atlas (5)
Harita (8)	Küp (1)	Harita (4)	Dünyamızı tanıtıcı (3)	Hedef verici (1)
Kitap (1)	Öğretmenim (4)	İklim-hava durumu (2)	Emek (1)	İnsan – mekan (2)
Öğretmen (2)	Sevilesi biri (1)	Meslek sahibi (2)	Ezbere bilgi aktarıcı (1)	İsviçre çakısı (1)
Öğretici (2)	Yansıtıcı (1)	Sanatçı (3)	Harita (6)	Mekan (1)
Pusula (1)		Tasvirici (1)	Kültür/sosyal bilimci (4)	Olmak istediğim (1)
Yer bilimci (1)		Vatan (1)	Öğretmen (2)	Öğretmen (1)
			Sanatçı (1)	Rehber (4)
			Yer küre bilimcisi (1)	Yorumlayıcı (3)
Toplam frekans: 27	Toplam frekans: 27	Toplam frekans: 25	Toplam frekans: 29	Toplam frekans: 30

Ulaşılan veriler bölüm bazında ele alındığında, Tablo 2’de görüldüğü gibi “Tarih bölümü” öğrencileri içinde en fazla %29,63 ile “harita” cevabı verilmiştir. Onu %11,11 ile dünya, %7,41 anlatıcı, araştırmacı öğretici ve öğretmen cevapları izlemiştir. %3,70 oranında ise “betim-tasvirici, bilgi verici, bilgili insan, çöl, emektar, kitap, pusula ve yer bilimci” cevabı izlemiştir. “Türk Dili ve Edebiyatı” bölümü öğrencilerinin kullandıkları metaforlar içinde %18,52 ile en fazla “kılavuz-rehber” cevabı yer alırken onu %14,81 ile “öğretmen” ve “dünya” cevabı izlemiştir. Ayrıca %11,11 oranında “coğrafya ustası/uzmanı” cevabı verilirken %7,41 oranında “bilgin, coğrafya danışmanı ve harita” ve %3,70 oranında “bilim insanı, coğrafya montörü, küp, sevilesi biri ve yansıtıcı” cevabı verilmiştir.

“Matematik bölümü” öğrencilerinin kullanmış oldukları metaforlar içinde en fazla %16 ile “harita” yer alırken onu %12 ile “dünya” ve “sanatçı” cevabı takip etmiştir. Ayrıca %8 oranında “bilge, gezgin-seyyah, iklim-hava durumu ve meslek sahibi” metaforları kullanılırken %4 oranında “bahçıvan, birey, coğrafi bölge, coğrafya rehberi, öğretmen, tasvirici ve vatan” ifadeleri yer almıştır. “Sosyoloji bölümü” öğrencilerinin kullandıkları metaforlar içinde “harita” %20,69 oranı ile en fazla verilen cevap olurken onu %13,79 ile “kültür/sosyal bilici” ve %10,34 ile “dünyamızı tanıttıcı” ifadeleri izlemiştir. Ayrıca %6,90 oranında “bir meslek, doğa ve öğretmen” ifadeleri ve %3,45 oranında “atanamayan, ayna, bilgili, büyüteç, coğrafya öğretici, coğrafya kitabı, emek, ezbere bilgi aktarıcı, sanatçı ve yer küre bilimcisi” cevapları izlemiştir.

“Coğrafya bölümü” öğrencilerinin vermiş oldukları cevaplar içinde %16,67 ile “harita/atlas” metaforları yer alırken onu %13,33 ile “rehber” ve %10 ile “yorumlayıcı” cevapları izlemiştir. Ayrıca %6,67 oranında “bilge-alim, çevre-insan, doğa öğretmeni, dünya, insan-mekân” metaforları kullanılırken %3,33 oranında “atanamayan, coğrafya ansiklopedisi, coğrafya sözlüğü, hedef verici, İsviçre çakısı, mekân, olmak istediğim ve öğretmen” ifadeleri yer almıştır (Şekil 1).

Şekil 1. Üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlara ait kelime bulutu.

2. Bulgu: Üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına yönelik metaforları hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır? sorusuna cevap olarak elde edilen veriler doğrultusunda üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına ilişkin metaforik algıları 5 başlık altında kategoriye ayrılmıştır.

Bu kategoriler; coğrafya alanı veya terimi, bilgi ve öğreticilik, meslek, rehber ile araştırmacı-yorumlayıcı kavramlarıdır. Tablo 3’te üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik metaforik kategorileri gösterilmiştir.

Tablo 3: Üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik metaforlarının kategorileri

Kategori Adı	Metaforlar	f	%
Coğrafya Alanı veya Terimi	Dünya (12), Harita (26), Küp (1), Coğrafi bölge (1), Vatan (1), Gezgin-Seyyah (2), İklim-hava durumu (2), Doğa (2), İnsan – mekân-çevre (5), Çöl (1), Yer bilimci (1)	54	39,13
Bilgi Ve Öğreticilik	Bilgi verici (1), Öğretici (1), Kitap (1), Anlatıcı (2), Bilim insanı (1), Yansıtıcı (1), Coğrafya ustası/uzmanı (3), Bilgili insan (1), Bilge (2), Bilge-alim (5), Ayna (1), Büyüteç (1), Coğrafya kitabı (1), Ezbere bilgi aktarıcı (1), Coğrafya öğretici (1), Yer küre bilimcisi (1), Dünyamızı tanıttıcı (3), Tasvirici (1), Kültür/sosyal bilimci (4), Coğrafya ansiklopedisi (1), Coğrafya sözlüğü (1), İsviçre çakısı (1)	35	25,36
Meslek	Emektar (1), Emek (1), Bir Öğretmen (13), Sevilesi biri (1), Bahçıvan (1), Birey (1), Meslek sahibi (2), Sanatçı (4), Atanamayan (2), Bir meslek (2), Olmak istediğim (1)	29	21,01
Rehber	Pusula (1), Coğrafya montörü (1), Coğrafya danışmanı (2), Kılavuz-Rehber (10), Hedef verici (1)	15	10,87
Araştırmacı-Yorumlayıcı	Araştırmacı (2), Yorumlayıcı (3)	5	3,63
		138	100

Tablodaki verilere göre üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik metaforları değerlendirildiğinde, bunların %39,13’ü coğrafya alanı veya terimi kategorisine, %25,36’sının bilgi ve öğreticilik kategorisine, %21,01’inin meslek kategorisine, %10,87’sinin rehber kategorisine ve %3,63’ünün araştırmacı-yorumlayıcı kategorisinde yer aldıkları görülmektedir.

Aşağıda her bir kategori için oluşan metaforların imgesel kavramları ve bu kavramların çünkü... diye başlayan cevaplarından birebir alıntılar sunulmuştur.

Kategori 1: Coğrafya Alanı veya Terimi

Verilerin anlaşılması bakımından analiz edildiğinde bu kategoride yer alan metaforların daha çok coğrafya alanıyla ilgili veya doğrudan bir coğrafi terimle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu kategori, 54 öğrenci (%39,13) tarafından 15 metafor imgesi kullanılarak tanımlanmıştır. İfadeler içinde en fazla harita ve sonra dünya kullanılmıştır. Bunlar; Harita (26), Dünya (12), Küp (1), Coğrafi bölge (1), Vatan (1), Gezgin-Seyyah (2), İklim-hava durumu (2), Doğa (2), İnsan – mekân-çevre (5), Çöl (1), Yer bilimci (1) şeklinde olmuştur.

Üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik bu kategori altında ifade etmiş oldukları görüşlerden bazıları şu şekildedir;

Coğrafya öğretmeni **harita** gibidir. Çünkü bizi yönlendirir. Her şeyi bize açıklar. Dünya üzerindeki her yeri bize anlatır ve bilgi verir. Bize haritayı ve harita kadar değerli bilgileri aktarır. Yönümüzü bulmamıza yardım eder. Yurdumuzun her yerini bilir. Coğrafya üzerinde yol ve yön gösterir. Her ülkeyi haritada bilir. Haritaları açıklayan kişilerdir. Harita yapar ve öğrencilere yaptırır. Coğrafya öğretmenleri sürekli harita ve küreyi kullanır.

Coğrafya öğretmeni **dünya** gibidir. Çünkü dünyamıza dair bilgilerle bizi aydınlatır. Bizlere coğrafya öğretir. Dünyanın bir yansımalarını bize sunar. Dünyamız hakkında her şeyi bilir. Ülkemizi ve dünyayı onun anlatımı ile tanırız. Sebep ve sonuçları ile coğrafya bilgisini açıklar. Dünyamız hakkında bilgi verir. Dünyamızın her bölge ve yerini bilir. Dünya bilgimizin ve bu çerçevede etrafımıza bakış açımızın artmasını sağlar. Dünyamızın nüfus, toprak gibi her özelliğini onun anlatımıyla tanırız. Coğrafya öğretmenleri dünyayı doğru ve kapsamlı bizlere öğretir.

Coğrafya öğretmeni **mekân** gibidir. Çünkü coğrafyanın her mekanını bilir. Yaşam ve mekân arasında bağlantı kurar.

Coğrafya öğretmeni **çevre** gibidir. Çünkü çevre ve insan etkileşimini bizlere öğretir.

Coğrafya öğretmeni **insan** gibidir. Çünkü insanların dünyadaki faaliyetlerini ve insan-çevre etkileşimini bizlere öğretir.

Coğrafya öğretmeni **küp** gibidir. Çünkü coğrafya öğretmenleri bir kendi alanlarında bir bilgi küpüdür.

Coğrafya öğretmeni **vatan** gibidir. Çünkü ülkemizi bize tanıtır ve sevdendir. Böylece bizim için yaşadığımız topraklar vatan haline dönüşür.

Coğrafya öğretmeni **seyyah-gezgin** gibidir. Çünkü coğrafya öğretmenleri bir seyyah gibi çok gezerler ve seyahat ederler.

Coğrafya öğretmeni **iklim** gibidir. Çünkü hava durumunu iyi tahmin ederler. Dünya'nın her yerinin iklimi bilir ve bize öğretirler.

Coğrafya öğretmeni **doğa** gibidir. Çünkü doğa ile yakından ilgilidirler. Coğrafyanın laboratuvarı doğadır.

Coğrafya öğretmeni **çöl** gibidir. Çünkü yaşamak için çölde nasıl su önemli ise dünyadan doğru istifade etmek içinde coğrafya öğretmeni öyledir.

Kategori 2: Bilgi ve Öğreticilik

“Coğrafya öğretmeni” kavramıyla ilgili bilgi, öğreticilik veya bilgelige dayalı imgelemlerin yer aldığı bu kategoride 22 metafor kullanılmıştır. Bunlar; Bilge-alim (5), Bilgi verici (1), Öğretici (1), Kitap (1), Anlatıcı (2), Bilim insanı (1), Yansıtıcı (1), Coğrafya ustası/uzmanı (3), Bilgili insan (1), Bilge (2), Ayna (1), Büyüteç (1), Coğrafya kitabı (1), Ezbere bilgi aktarıcı (1), Coğrafya öğretici (1), Yer küre bilimcisi (1), Dünyamızı tanıttıcı (3), Tasvirici (1), Kültür/sosyal bilimci (4), Coğrafya ansiklopedisi (1), Coğrafya sözlüğü (1), İsviçre çakısı (1) şeklindedir.

Bu kategori altında yer alan ifadelerden bazıları şu şekildedir;

Coğrafya öğretmeni **bilge-alim** gibidir. Çünkü bir alim gibi derin bilgiye sahiptir ve kendini geliştirmeye devam eder. Coğrafya alanında oldukça bilgilidir ve bilgeliği hak eder.

Coğrafya öğretmeni **öğretici** gibidir. Çünkü işi coğrafya öğretmektir.

Coğrafya öğretmeni **ayna** gibidir. Çünkü bir ayna gibi dünyamızı bize gösterir, tanıtır ve yansıtır.

Coğrafya öğretmeni **büyüteç** gibidir. Çünkü coğrafya konularını büyütür ve görmemizi sağlar.

Coğrafya öğretmeni **bilim insanı** gibidir. Çünkü coğrafya üzerine çok fazla akademik şey bilen bir bilim insanı gibidir.

Coğrafya öğretmeni **kitap** gibidir. Çünkü okumasını bilene çok fazla bilgi verir.

Coğrafya öğretmeni **coğrafya kitabı** gibidir. Çünkü coğrafya bilir ve ders kitabına göre dersleri işler. Coğrafya okumak ve anlamak isteyen ona başvurabilir.

Coğrafya öğretmeni **ezbere bilgi aktarıcı** gibidir. Çünkü liselerde ezbere dayalı eğitimin bir parçasıdır coğrafyacılar.

Coğrafya öğretmeni **yer küre bilimcisi** gibidir. Çünkü Dünyamızın içyapısı ve dışındaki olaylar hakkında bililer verir.

Coğrafya öğretmeni **tasvirici** gibidir. Çünkü yeryüzünü adeta gözümüzün önüne serer ve anlatımıyla olayları görmemizi sağlayan kişidir.

Coğrafya öğretmeni **kültür/sosyal bilimci** gibidir. Çünkü bilinmeyen dünyalara, yaşamlara dokunur ve anlatır. Aslen bir kültür bilimci veya sosyal bilimcidir. Üniversite sınavı soruları içinde sosyal bilimlerden ve kültüre dayalı sorulardan iyi anlayan ve anlatan kişilerdir.

Coğrafya öğretmeni **coğrafya ansiklopedisi** gibidir. Çünkü coğrafya ile ilgili her şeyi bilir ve içinde barındırır.

Coğrafya öğretmeni **sözlük** gibidir. Çünkü coğrafya her branşla ilgilidir ve hayatın her yerindedir, çok fonksiyonludur.

Kategori 3: Meslek

Bu kategori oluşturulurken verilerin anlamsal analizi sonucunda “meslek” ile bağlantılı özelliklerin ön plana çıktığı sonucuna varılmıştır. Bu kategori altında 11 metafor yer almıştır. Bunlar; Bir Öğretmen (13), Emektar (1), Emek (1), Sevilesi biri (1), Bahçıvan (1), Birey (1), Meslek sahibi (2), Sanatçı (4), Atanamayan (2), Bir meslek (2), Olmak istediğim (1) şeklinde olmuştur.

Bu kategoride yer alan ifadelerin bazıları şu şekildedir;

Coğrafya öğretmeni **bir öğretmen** gibidir. *Çünkü meleği coğrafya öğretmenliğidir. Coğrafya öğretmeni de diğer öğretmenler gibi bir öğretmendir. Coğrafya dersi öğretmekle görevli bir öğretmendir. Coğrafya öğretmenimiz iyi bir öğretmendi ve coğrafya öğretmeni denilince, aklıma ilk o geliyor. Öğretmenlik mesleğinin en hasıdır, coğrafyacılar. Coğrafyacı olarak atanabilmeyi başarmış kimsedir.*

Coğrafya öğretmeni **emektar** gibidir. *Çünkü Değerli emekleriyle oldukça kıymetlidir. Emek verir öğrencileri için. Ödev yaptırır ve harita çizdirir, yani mesleğine uzun süre bağlılıkla çalışan kişidir.*

Coğrafya öğretmeni **emek** gibidir. *Çünkü coğrafya öğretmenleri öğrencileri için gayret eder ve emek harcar. Emeksiz hiçbir şey olmaz.*

Coğrafya öğretmeni **sevilen biri** gibidir. *Çünkü lise öğretmenimi çok severdim. Tatlı ve sevecen bir kişiydi. Öğrenciler ile iyi anlaşır. Zaten coğrafya öğretmenim dersi bana sevdirdi ve eğlendirici yaptı.*

Coğrafya öğretmeni **bahçıvan** gibidir. *Çünkü öğrencilere coğrafi bilgisiyle şekil verir. Eğer öğrenci bahçeyse, bahçıvan öğretmendir.*

Coğrafya öğretmeni **birey** gibidir. *Çünkü her insan gibi onlarda bir bireydir. Ama meslekleri, yani rolleri coğrafya öğretmenliğidir.*

Coğrafya öğretmeni **meslek sahibi** gibidir. *Çünkü alanında bir altın bileziği vardır.*

Coğrafya öğretmeni **sanatçı** gibidir. *Çünkü o da bir öğretmendir, derse girer ve sanatını icra eder. Nitekim o çalar öğrenciler dinler. Coğrafya öğretmenliği bir sanattır, doğru yapılıncı güzel çıkar notalar.*

Coğrafya öğretmeni **atanamayan** gibidir. *Çünkü az atama yapılması nedeniyle asil öğretmen olamayan kimsedir.*

Kategori 4: Rehber

Bu kategori, verilerin analizinde “rehber” ile bağlantılı ifade ve açıklamaların ön plana çıktığı görüldüğü için oluşturulmuştur. Bu kategori altında 5 metafor bulunmaktadır. Bunlar; Kılavuz-Rehber (10), Pusula (1), Coğrafya mentörü (1), Coğrafya danışmanı (2), Hedef verici (1) şeklindedir.

Bu kategoride yer alan ifadelerin bazıları şu şekildedir;

Coğrafya öğretmeni **rehber** gibidir. *Çünkü coğrafya öğretmeni bir coğrafya rehberidir. Branşlar arasında vaz geçilemez bir rehberdir, öğrencilere rehberlik eder. Bir kılavuzdur, kılavuzluk yapar ve yol gösterir. Çünkü coğrafyada gerçekleşen olayları bize aktarıcı bir kılavuz özelliğine sahiptir. Coğrafya öğretmenleri ülkeleri, bölgeleri, yerleri ve coğrafi olayları bize anlatan bir coğrafya rehberidir.*

Coğrafya öğretmeni **pusula** gibidir. *Çünkü coğrafya öğretmenleri yönleri öğretir ve bir pusula gibi gideceğimiz yol ve yeri bulmamızı sağlar.*

Coğrafya öğretmeni **coğrafya mentörü** gibidir. *Çünkü coğrafya alanında geniş tecrübe ve deneyimiyle öğreticilik yapan bir öğretmendir.*

Coğrafya öğretmeni **coğrafya danışmanı** gibidir. *Çünkü coğrafya üzerine konuları ona danışır ve öğreniriz. Okullarda öğrenciler sürekli coğrafya ile ilgili bir şeyler sorarak danışmanlık yapmasını isterler.*

Coğrafya öğretmeni **hedef verici** gibidir. *Çünkü bana hedefimi lisede coğrafya öğretmenim verdi. Belki bir gün ben de coğrafya öğretmeni olurum.*

Kategori 5: Araştırmacı-Yorumlayıcı

Bu kategoride üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmenine yönelik kullandıkları ifadeler içinde “araştırmacı – yorumlayıcı” bağlamındaki metaforlar yer almaktadır. Burada araştırmacı (2) ve yorumlayıcı (3) metaforları bulunmaktadır.

Bu kategoride yer alan bazı ifadeler şunlardır;

Coğrafya öğretmeni **araştırmacı** gibidir. *Çünkü coğrafya ile ilgili araştırma yapar ve bunları öğrencilere anlatır. Her an kendini yenileyen bir araştırmacıdır. Araştırmacıdır, çünkü coğrafya öğretmenleri de her branş öğretmeni gibi alanı ile ilgili yeni araştırmalar yapması ve bilgiler edinmesi gerekir. Aksi takdirde körelir.*

Coğrafya öğretmeni **yorumlayıcı** gibidir. *Çünkü coğrafya alanı yorum gerektirir, coğrafya öğretmeni de coğrafya ile ilgili yorumlar yapar. Coğrafya öğretmenleri, coğrafi olayları analiz eder ve yorum yaparlar. Coğrafya öğretmenleri, öğrencileri ile değerlendirme yapar ve onlara notlar verir. Fiziki ve beşerî coğrafya konularını bilir ve yorumlar. Dünyayı ve doğayı anlamak için yorumlarına başvurulan kişidir.*

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni kavramına ilişkin algılarını metafor yoluyla tespit etmek ve elde edilen verileri kategorilere ayırarak analizde bulunmak amacıyla yapılmıştır. Bu bağlamda araştırma gerek coğrafya gerekse öğretmen kavramıyla bütünleşik bir anlam içermektedir. Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı, Matematik, Sosyoloji ve Coğrafya bölümlerinde okuyan üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik en çok oluşturdukları metaforlar harita, dünya, rehber, öğretici gibi em coğrafi terimleri hem de öğretmenlik mesleğini içeren tanımlamalar da bulunmuşlardır. Ayrıca araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına ilişkin metaforları 5 kategori altında toplanmış olup bunlara ait oranlar şu şekildedir; Coğrafya alanı veya terimi ile ilgili kategori %39,13 iken, bilgi ve öğreticilik kategorisi %25,36, mesleğe kategorisi %21,01’dir. Ayrıca rehber kategorisi %10,87 oranında iken, araştırmacı-yorumlayıcı kategorisi %3,63 olmuştur. Bu çerçevede üniversite öğrencileri coğrafya öğretmeni kavramına ilişkin toplam 138 adet metafor üretmiştir.

Bu sonuçlar değerlendirildiğinde üniversite öğrencilerinin “coğrafya öğretmeni” kavramına yönelik ürettikleri metaforların büyük kısmı coğrafya alanı ile ilgili terim, kavram ve ifadelerin olduğu görülmektedir. Beş kategori içinde ikinci sırada bilgi ve öğreticiliğe dayalı metaforlar yer almıştır. Dolayısı ile üniversite öğrencilerinin algılarında coğrafya öğretmeni özellikle alanıyla ilgili çok bilgili, bilgilendirici ve öğretici bir kişidir. Kategoriler içinde üçüncü sırada coğrafya öğretmenliğinin bir meslek olduğu ön plana çıkmaktadır. Meslek ile ilgili olarak ise öğrencilere harcadığı emekten, coğrafya öğretmeni olmanın zorluğuna kadar çeşitli hususlar ifade edilmiştir. Dördüncü kategoride coğrafya öğretmeninin rehber olma özelliğine yer verilmiştir. Bu anlamda üniversite öğrencileri coğrafya öğretmenini rehberlik yapan ve yönlendiren bir unsur olarak görürken özellikle yer ve yön bulmayla ilgili coğrafya bilgisini kullanan kişi olduğu görüşü vardır. Beşinci kategoride coğrafya öğretmenin araştırmacı-yorumlayıcı olduğu algısı yer almaktadır. Bu bağlamda üniversite öğrencileri coğrafya öğretmenini alanı ile üniversiteden sonra da araştırma yapan ve coğrafya konuları üzerine yorum ve analizlerde bulunan kişi olarak değerlendirmiştir. Burada dikkat çeken husus ise coğrafya öğretmenin “yorumlayıcı” olma özelliğinin sadece coğrafya bölümü öğrencileri tarafından ifade edilmiş olmasıdır.

Kullanılan metaforlar içinde en fazla “harita” benzetmesi yapılmış olup araştırmaya katılan tüm bölümlerden bazı öğrenciler bu benzetmeye yer vermiştir. Bu yönü ile harita ile coğrafya öğretmeni arasında yüksek bir metafor korelasyonunun öğrencilerin algısında yer tuttuğu görülmüştür.

Haritadan sonra en fazla benzetme “dünya” ile ilgili olarak yapılmıştır. Bu bağlamda coğrafya öğretmenin özellikle dünya veya doğa üzerine bilgili olan ve bunları öğreten tarafının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu çerçevede coğrafya öğretmenin bir “rehber” veya kılavuz özelliğinin de öğretmenlikle ilişkilendirildiği görülmektedir.

Metaforlar arasında coğrafya öğretmenin “ezberci bilgiler aktardığı” görüşü çok az yer alırken, öğreticilik yönü ağırlık kazanmıştır. Diğer yandan coğrafyanın tanımında kullanılan “insan ve çevre veya mekan arasındaki karşılıklı etkileşimi inceleyen bilim” (Özey, 2014) olması yönü çok sayıda öğrencinin algısında yer alırken, coğrafyanın sebep-sonuç ilişkisi kuran (Ünlü, 2014) bilim olması yönü zayıf kalmıştır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin çevre kavramına ilişkin metafor algılarını inceleyen Aydın (2011)’in çalışmasında çevre-insan etkileşimine yer verdiklerini bulması yönüyle yapılan bu çalışma ile örtüşmektedir.

Yine bu araştırmada, coğrafya kavramıyla ilgili yaklaşımları incelemek için coğrafya öğretmen adaylarına üzerine Baştürk & Bozyiğit (2019) tarafından yapılan çalışma ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Nitekim her iki çalışma da genel olarak detaylı ve zengin bir kavram çeşitliliğine sahiptir. Bu anlamda üniversite öğrencilerinde geniş bir kavram zenginliği olduğu ve coğrafya öğretmeni kavramına yönelik yüksek düzeyde metaforları olduğu görülmektedir. Aynı sonuçlar üniversitelerde eğitim gören coğrafya öğretmen adaylarının algıları üzerine çalışma yapan Aladağ vd. (2018) tarafından da tespit edilmiştir.

Bu çalışmanın bulguları ile coğrafya üzerine araştırma yapan Özgen’in (2011) bulguları benzerlik göstermektedir. Nitekim bu çalışma ile ulaşılan verilere göre üniversite öğrencileri coğrafya algısı için geçerli olan bireylerin mekânla etkileşiminin düşüncelere yansıdığı ve dünya, ülkeler ve harita gibi algıların (Ünlü ve Yıldırım, 2017) coğrafya öğretmeni kavramıyla da ilintili olduğu görülmektedir. Diğer yandan üniversite öğrencilerinin metaforik algılarında coğrafya öğretmeni kavramının daha çok meslek olduğu ve öğretmenlerin dış görünüşe dayanan tanımlardan uzak olduğu görülmektedir. Fakat üniversite öğrencilerinin coğrafya öğretmeni algılarını ifade ederken açık ve anlaşılır bir dil kullanmaları ve öğretmenlerin genel olarak olumlu özelliklerini ifade etmeleri yönüyle Tomal & Yılar’ın (2019) yapmış oldukları çalışma ile örtüşmektedir.

Araştırma sonunda üniversite öğrencilerinin büyük bir bölümünün “coğrafya öğretmeni” kavramını konu ve meslek ile ilişkilendirdiği sonucu elde edilmiştir. Coğrafya öğretmeni kimdir? sorusu ortaöğretim kademesindeki öğrencilere de sorularak elde edilen bilgiler ile bu çalışmanın sonuçları karşılaştırılabilir. Ayrıca yapılan bu çalışmanın, coğrafya öğretmeni kavramının toplumdaki karşılığının ne olduğunu anlamak için bundan sonra daha geniş katılımlı çalışmalara yol gösterici olabileceği beklenmektedir.

| EXTENDED ABSTRACT |

Who is a Geography Learner?

Vedat ŞAHİN^{ID} Ali Osman KOCALAR^{ID}

INTRODUCTION

Metaphor is the re-painting of a concept, object or phenomenon by analogy (Gündoğan & Ergenekon, 2019; Aladağ & Kuzgun, 2015). In this sense, human thought is essentially metaphorical, progresses by making comparisons and resorts to descriptions (Richards, 1936; Machamer, 2000). In addition, Black (1993) states that “metaphors are for associating thoughts”. Therefore, metaphors are very important in the production of knowledge as they enable us to establish concrete connections between abstract concepts and daily experiences (Taylor & Dewsbury, 2018). Metaphors reflect the experiences and perceptions of individuals (Aykaç & Çelik, 2014; Düşmezkalender & Erol, 2020) and allow reasoning and inference by concretizing abstract concepts and relating them to human experiences (Lakoff & Johnson, 2003; Dankers et al., 2019). In this study, university students’ perceptions of the concept of “geography teacher” were investigated through metaphor. In this direction, the problem statement of the research is as follows: *What are the metaphorical perceptions of university students towards the concept of geography teacher?* In addition, the sub-problem questions are as follows; 1. What are the metaphors that university students have about the concept of geography teacher? 2. Under which conceptual categories are university students’ metaphors for the concept of geography teacher grouped?

METHOD

This study has been done on the basis of primary data, since the data collection was made from the relevant source population and using a survey. Primary data is the data in which the necessary information is obtained from the source or collected from the subjects (Küçük, 2016). Through the agency of obtained data, quantitative data can be obtained by digitizing qualitative data. In quantitative research, numerical data are analyzed using statistical techniques (Yeşil, 2014). In this study, the data obtained were converted into numerical data. As a matter of fact, quantification of data provides objective and real information in terms of interpretation (Öztürk, 2014). On the other hand, quantitative data can be based on various forms of measurement, explanations or definitions according to the way they are obtained (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2014). As a result, the data, which are made ready for evaluation through classifications and groupings, are analysed.

Working Group

The research was carried out with students selected from 5 different departments of the Faculty of Arts and Sciences of Tekirdağ Namık Kemal University Faculty of Arts and Sciences. A total of 138 students, 80 female and 58 male students, participated in the application conducted in the spring semester of the 2021-2022 academic year. The distribution of the students participating in the research according to the departments is as follows; 27 from the Department of History, 29 students from the Department of Sociology, 27 students from the Department of Turkish Language and Literature, 25 students from the Department of Mathematics and 30 students from the Department of Geography. Of the students participating in the study, 34 were in the first grade, 36 were in the second grade, 35 were in the third grade and 33 were in the fourth grade.

Data Collection

In the research, a semi-structured form consisting of two parts was prepared. While the first part of this form was designed to collect personal data of the participants, the second part was designed to make an analogy to the premise of “geography teacher”. In this way, the students were asked to write down the similarities or the images in their minds based on the thoughts that first came to their minds about the concept of “geography teacher”. In the study, the participants were asked to complete the sentence “geography teacher...” with one or a few words using metaphor. In addition, they were asked to explain why they likened it to this, and a part followed by “Because...” was given and they were asked to explain the reason for the analogy. The students were left free for about 15 minutes in the classroom environment and under the control of an instructor, and they were allowed to give answers completely according to their own wishes. At the end of the study, it was seen that 138 metaphors were used which could be divided into 5 different categories (types).

Data Analysis

In the study, after the data were converted into tables and representation groupings were decided according to their meaning as matrix and content, the qualitative data were transformed into quantitative analysis. As a matter of fact, organizing the data allows an interpretation to be created by pre-reading of the database, coding and arranging the themes, and revealing the representation situations (Creswell & Poth, 2018: 248). Thus, the research data were analyzed by content analysis. In content analysis, similar concepts are combined, organized and interpreted according to codes, categories and themes (Yıldırım & Şimşek, 2013). In this study, the data obtained by the researchers were carefully read, classified according to their content and finally categorized after making evaluations. In order to make this information more understandable, tables were created and interpretations were made with direct quotations.

FINDINGS

Five categories were formed as a result of the analysis of the data.

Category 1: Using a geography field or geography term

When the data were analyzed in terms of their meanings, it was seen that metaphors related to the field of geography or directly related to a geographical term were made in this group. This category was defined by 54 students (39.13%) using 15 metaphor images. Among the expressions, map was used the most, followed by the world.

Category 2: Knowledge and teaching

In this category, which includes images based on knowledge, teaching or wisdom related to the concept of “geography teacher”, 22 metaphors were used. Some of these metaphors are: sage-scholar, geography master, earth scientist, introducer of our world, descriptor, geography encyclopedia and geography dictionary.

Category 3: Occupation

As a result of the semantic analysis of the data while creating this category, it was concluded that the features related to “profession” came to the fore. There were 11 metaphors under this category. Some of them are: veteran, labor, gardener, artist.

Category 4: Guide

In this category, as a result of the analysis of the data, it was seen that expressions and explanations related to “guide” came to the fore. There are 5 metaphors under this category. These are; Guide-Guide, Compass, geography monitor, geography advisor, geography consultant, target giver.

Category 5: Researcher-Interpreter

In this category, metaphors in the context of “researcher-interpreter” are included in the expressions used by university students towards geography teachers.

Examples of some of the statements used to explain metaphors within the framework of these categories are given below.

Geography teacher is like a researcher. Because he/she conducts research on geography and tells these to the students.

A geography teacher is like a map. Because he guides us. He explains everything to us. He tells us about every place in the world and gives us information.

A geography teacher is like the world. Because he enlightens us with information about our world. He teaches us geography. It offers us a reflection of the world.

A geography teacher is like a place. Because a geography teacher knows every place of geography. It establishes a bond between life and space.

A geography teacher is like a homeland. Because geography teacher introduces and endears our country to us. Thus, the land we live in becomes a homeland for us.

A geography teacher is like a mirror. Because like a mirror, it shows, introduces and reflects our world to us.

A geography teacher is like an earth scientist. Because it gives information about the internal structure of the Earth and the events outside it.

The geography teacher is like a descriptor. Because he/she puts the earth in front of our eyes and is the person who makes us see the events with his/her narration.

A geography teacher is like a teacher. Because his angel is geography teaching. He is someone who has succeeded in being appointed as a geographer.

A geography teacher is like a gardener. Because he shapes students with his geographical knowledge. If the student is the garden, the teacher is the gardener.

A geography teacher is like an artist. Because he is also a teacher, he goes to class and performs his art. Indeed he plays and the students listen.

A geography teacher is like a guide. Because a geography teacher is a geography guide. Geography teachers are geography guides who tell us about countries, regions, places and geographical events.

The geography teacher is like an interpreter. Because the field of geography requires interpretation and geography teachers make interpretations about geography.

DISCUSSION AND CONCLUSION

This research was conducted to determine the perceptions of university students regarding the concept of geography teacher through metaphor and to categorize and analyze the data obtained. In this context, the research includes an integrated meaning with both geography and the concept of teacher. The most common metaphors created by university students studying in History, Turkish Language and Literature, Mathematics, Sociology and Geography departments for the concept of “geography teacher” included definitions such as map, world, guide, instructor, which include both geographical terms and teaching profession. In addition, as a result of the evaluation of the research data, university students’ metaphors about the concept of “geography teacher” were grouped under 5 categories. These categories are: the category related to the field or term of geography, the category of knowledge and teaching, the category of profession, the category of guide, and the category of researcher-interpreter.

When the data obtained are evaluated, it is seen that most of the metaphors produced by university students for the concept of “geography teacher” are terms, concepts and expressions related to the field of geography. In the second place among the five categories were metaphors based on knowledge and teaching. Therefore, in the perceptions of university students, a geography teacher is a very knowledgeable, informative and instructive person especially in his/her field. In the third place among the categories, the fact that geography teaching is a profession came to the fore. Regarding the profession, many issues have been expressed, from the effort spent for students to the difficulty of being a geography teacher. In the fourth category, the feature of the geography teacher as a guide was included. In this sense, while university students see the geography teacher as a guiding and directing element, there is an opinion that the geography teacher is a person who uses geography knowledge especially in finding place and direction. The fifth category includes the perception that the geography teacher is a researcher-interpreter. In this context, university students evaluated the geography teacher as a person who conducts research in his/her field after university and makes comments and analyses on geography issues. What is noteworthy here is that the feature of geography teacher as an “interpreter” was expressed only by the students of geography department.

The most frequently used metaphor among the metaphors was the “map” metaphor and some students from all departments participating in the research included this metaphor. In this direction, it was seen that there was a high metaphor correlation between the map and the geography teacher in the perception of the students.

After the map, the most common analogy was made with “the world”. In this context, it is seen that the side of the geography teacher who is especially knowledgeable about the world or nature and who teaches them comes to the fore. In this framework, it is seen that the geography teacher’s “guide” or “guide” feature is also associated with teaching.

Among the metaphors, the view that the geography teacher “conveys rote information” was very rare, while the instructive aspect gained weight. On the other hand, while the aspect of geography being “the science that examines the interaction between human beings and the environment or space” (Özey, 2014) used in the definition of geography was included in the perception of many students, the aspect of geography being a science that establishes a cause-effect relationship (Ünlü, 2014) remained weak. In addition, Aydın (2011), who examined the metaphor perceptions of university students about the concept of environment, found that they included the interaction between environment and human in his study.

In this study, similar results were obtained with the study conducted by Baştürk & Bozyiğit (2019) on prospective geography teachers to examine their approaches to the concept of geography. As a matter of fact, both studies have a detailed and rich variety of concepts in general. The same results were also found by Aladağ et al. (2018), who investigated the perceptions of geography teacher candidates studying at universities.

The findings of this study are similar to the findings of Özgen (2011) who conducted research in the field of. As a matter of fact, according to the data of this study, it is seen that concepts such as the world, countries and maps are closely related to the concept of geography teacher in the geography perceptions of university students.

As a result of the research, it was seen that most of the university students associate the concept of “geography teacher” with the profession.

KAYNAKÇA

- Aladağ, C., Tapur, T., & Duran, Y. (2018). Coğrafya öğretmen adaylarının güneş enerjisi konusundaki algılarının belirlenmesi. *Gelecek Vizyonlar Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Aladağ, S., & Kuzgun, P. (2015). Sınıf öğretmenleri adaylarının değer kavramına ilişkin metaforik algıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 163-193.
- Aslan, S. (2013). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin” öğretmen” kavramı ile ilgili algılarının metaforik incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(6), 43-59.
- Aydın, F. (2011). Üniversite öğrencilerinin “çevre” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 16(26), 25-44.
- Aydın, F. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 10(3), 1295-1322.
- Aykaç, N., & Çelik, Ö. (2014). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 32-340.
- Baştürk, K., & Bozyiğit, R. (2019). Coğrafya öğretmen adaylarının coğrafya kavramı üzerine düşünceleri. *International Journal of Geography and Geography Education*, (39), 55-69.
- Beldağ, A., & Geçit, Y. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin “coğrafya” kavramına ilişkin algıları: Bir olgubilim araştırması. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 22(37), 99-112.
- Black, M. (1993). *More about metaphor*, Ortony, pp. 19-41
- Botha, E. (2009). Why metaphor matters in education. *South African Journal of Education*, Vol 29:431-444.
- Creswell, J. W. & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry & Research design*. SAGE Publications: London.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Ed.). Siyasal Kitapevi.
- Çiççi, T. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin coğrafya dersine ilişkin algıları. *E-International Journal of Educational Research*, 6(3), 87-100.
- Dankers, V., Rei, M., Lewis, M., & Shutova, E. (2019). *Modelling the interplay of metaphor and emotion through multitask learning*. In Proceedings of the 2019 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing and the 9th International Joint Conference on Natural Language Processing (EMNLP-IJCNLP), pages 2218–2229, Hong Kong, China.
- Dickmeyer, N. (1989). Metaphor, model, and theory in education research. *By Teachers College Columbia University*, 91(2), 151-160. <https://doi.org/10.1177/016.146.818909100204>
- Durmuş, E., & Baş, K. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya kavramına ilişkin metaforik algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 26 (1), 75-92.
- Düşmezkalender, E., & Erol, G. (2020). Kapadokya’ya yönelik algılar: Bir metafor analizi, *Turkish Studies, Social*, 15(1), 261-276. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.39760>
- Geçit, Y., & Gencer, G. (2013). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize üniversitesi örneği). *Marmara Geographical Review*, 23, 1-19.
- Gökçe, N. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya kavramına ilişkin metaforları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (9), 121-134.
- Gündoğan, A. & Ergenekon, E. (2019). “Drama Hayattır” bir metafor analizi çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(4), 1777-1786. <https://dx.doi.org/10.24106/kefdergi.3317>
- Kartal, F., & Ergün, A. (2022). Sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğretmen adaylarının coğrafya kavramına ilişkin algılarının metafor yoluyla incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 11(2), 392-401.
- Khosrow-Pour, M. (2007). *Dictionary of information science and technology*. Idea Group Reference: London.
- Kocalar, A. O., & Demirkaya, H. (2014). Coğrafya öğrenmek niçin önemlidir? Lise öğrencilerinin algıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 32, 123-144. <https://doi.org/10.17295/dcd.49497>
- Küçük, O. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ekin Basım Yayım: Bursa.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press, Chicago, USA.

- Machamer, P. (2000). The Nature of Metaphor and Scientific Description, Fernand Halryn (Eds.) *Metaphor and Analogy in the Sciences*, pp.35-52. Kluwer Academic Publishers.
- Özey, R. (2014). Çevre Sorunları. Aktif Yayınevi: İstanbul.
- Özgen, N. (2011). Coğrafya öğretmen adaylarının coğrafya algıları: Türkiye örneği. *Education Sciences*, 6(4), 2569-2587.
- Öztürk, Ç. (2007). Sosyal bilgiler, sınıf ve fen bilgisi öğretmen adaylarının 'coğrafya' kavramına yönelik metafor durumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 55-69.
- Öztürk, M. (2014). *Coğrafya eğitiminde araştırma*. Pegem Akademi: Ankara.
- Richards Ivor, A. (1936). *The philosophy of rhetoric*. Clarendon Press: Oxford.
- Seyidoğlu, H. (2003). *Bilimsel araştırma ve yazma*. Kurtiş Matbaası: İstanbul.
- Şaban, A., Koçbeker, B. N., & Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 509-522.
- Taylor, C., & Dewsbury, B. M. (2018). On the problem and promise of metaphor use in science and science communication. *ASM Journals Journal of Microbiology & Biology Education*, 19. <https://doi.org/10.1128/jmbe.v19i1.1538>
- Tomal, N., & Yılar, M. B. (2019). Coğrafya öğretmenlerinin coğrafya öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 2(1), 80-90.
- Ünlü, M. (2014). *Coğrafya öğretimi*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Ünlü, M. & Yıldırım, S. (2017). Coğrafya dersi öğretim programına bir coğrafi beceri önerisi: mekânsal düşünme becerisi , *Marmara Coğrafya Dergisi*, cilt.35, sa.35, ss.13-20. <https://doi.org/10.14781/mcd.291018>
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık: Ankara.
- Yeşil, R. (2014). Nicel ve nitel araştırma yöntemleri, R. Y. Kılcal (Ed.) *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Nobel yayınları: Ankara.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9.baskı). Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Yılmaz, F., Göçen, S., & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164.
- Yılmaz, N., Özer, E., & Fettahoğlu, R. (2020). Sağlık yöneticisi kavramına ilişkin bir metafor analizi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 115-124.